

Eeva-Mari Ihantola & Pasi Leppänen

Yrityksen kirjanpito – liiketapahtumista tilinpäätökseen

7. laitos
1. painos

Gaudeamus

Copyright © 2025 Eeva-Mari Ihantola & Pasi Leppänen sekä Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kansi: Leena Kilpi

7. laitos, 1. painos

(1. laitos julkaistu vuonna 1993, 2. laitos vuonna 2008, 3. laitos vuonna 2016, 4. laitos vuonna 2018, 5. laitos vuonna 2021, 6. laitos vuonna 2023)

KL: 69.21, K
UDK: 657

ISBN 978-952-345-320-3

Painopaikka: Printon Trükikoda, Tallinna 2025

Sisällys

1 Yrityksen kirjanpidon perusteet ja kirjanpito prosessi.....	9
1.1 Kirjanpito yrityksen talousprosessin kuvaajana	9
1.2 Liikekirjanpidon normiperusta ja kirjanpito velvollisuus	14
1.3 Liiketahtumien kirjaamissäännöt.....	18
1.4 Kirjaamisperusteet.....	23
Maksuperuste, laskuperuste ja suoriteperuste	23
Ennakkomaksut.....	26
1.5 Tilinpäätös.....	26
Saldon laskeminen ja tilin tasaaminen	26
Totaalikauden tilinpäätös	27
Tilikauden tilinpäätös.....	28
Suoriteperusteeseen siirtyminen tilinpäätöksessä.....	30
Tulojen ja menojen jaksottaminen tilinpäätöksessä	33
Tuloslaskelma ja tase	39
1.6 Tilinavauksesta tilinpäätökseen.....	42
2 Liiketahtumien kirjaaminen	48
2.1 Menot, tulot ja rahoitustapahtumat.....	48
2.2 Arvonlisävero kirjanpidossa.....	53
Arvonlisäverotuksen pääperiaatteet	53
Arvonlisäveron kirjaukset	55
Arvonlisäveron laskeminen ja tilittäminen.....	61
2.3 Hankintameno	64
2.4 Menojen ja tulojen oikaisu ja siirrot.....	65
Oikaisuierät	65
Siirtoerät.....	70
2.5 Palkanmaksu kirjanpidossa	74
Palkanmaksun asiasisällöstä.....	74
Palkanmaksun kirjaukset.....	75
2.6 Pysyvien vastaavien myynti.....	78
2.7 Oma pääoma	80
Yksityisyrittäjä, avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö.....	80
Osakeyhtiö	80
Osuuskunta.....	84
2.8 Vieras pääoma.....	86
3 Tilinpäätöskirjaukset.....	92
3.1 Jaksottamisen ja arvostamisen lähtökohdat.....	92
3.2 Tulojen ja menojen muuntaminen suoriteperusteisiksi	96
3.3 Valmistusasteen mukainen tuloutus	102
3.4 Hankintamenojen jaksottaminen.....	106

3.5 Vastaiset menot ja menetykset	110
3.6 Arvonlennukset	113
3.7 Arvonkorotukset.....	115
3.8 Käypään arvoon arvostaminen.....	117
Rahoitusvälineet.....	117
Sijoituskiinteistöt	118
3.9 Laskennalliset kurssierot.....	119
3.10 Tilinpäätösperiaatteiden muutokset ja virheiden korjaukset	121
4 Tilinpäätössuunnittelu	123
4.1 Tilinpäätössuunnittelun lähtökohdat	123
4.2 Poistoero	125
4.3 Verotusperusteiset varaukset.....	132
4.4 Konserniavustus	138
4.5 Kuluvarasto	139
4.6 Välittömät verot	142
Verotuksen kirjanpitosidonnaisuus	142
Kirjanpidon ja verotuksen yhtäläisyydet ja erot.....	143
Välittömien verojen kirjaaminen.....	150
Laskennalliset verovelat ja -saamiset	152
4.7 Tilinpäätössuunnittelun rajat	155
5 Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sisältö.....	158
5.1 Tilinpäätös ja toimintakertomus.....	158
5.2 Tuloslaskelma	165
5.3 Tase	173
5.4 Rahoituslaskelma	183
5.5 Liitetiedot.....	187
5.6 Toimintakertomus	201
5.7 Tase-erittelyt	203
5.8 Vastuullisuusraportointi	204
Kestävyysraportti	204
Tuloverokertomus	206
6 IFRS-tilinpäätös	208
6.1 IFRS-tilinpäätöksen laadinnan lähtökohdat	208
6.2 Arvostaminen ja jaksottaminen IFRS-tilinpäätöksessä	209
6.3 IFRS-tilinpäätöksen sisältö	212
7 Kirjanpidon tekninen toteutus.....	214
7.1 Tosite.....	214
7.2 Kirjanpidot ja kirjausketju.....	216
7.3 Kirjanpitoaineisto ja sen säilyttäminen	221
7.4 XBRL	222
Kirjallisuutta	224
Lyhenteet	226
Lait ja asetukset	227
Tilinpäätöslaskelmat ruotsiksi ja englanniksi	279
Harjoituksia.....	283
Harjoitusten ratkaisut	355
Hakemisto.....	375
Kirjoittajat.....	381